

Memòria de les activitats realitzades per la Societat Catalana de Geografia (Institut d'Estudis Catalans) durant el curs 2015-16

1. Assemblea General Ordinària

L'11 de juny del 2015 tingué lloc l'Assemblea General Ordinària de Socis i Sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), corresponent al curs 2014-15. Obrí l'acte el president, Josep Oliveras Samitier, destacant algunes de les activitats dutes a terme.

A continuació, es presentaren i s'aprovaren l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, la memòria d'activitats del curs 2014-15, l'estat de comptes del 2014 i el pressupost del 2015.

Tot seguit es procedí a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern, que restà constituïda així:

President	Josep Oliveras Samitier
Vicepresident	Jesús Burgueño Rivero
Tresorer	Albert Pèlachs Mañosa
Secretari	Rafael Giménez Capdevila
Vocalia primera	Anna Ortiz Guitart
Vocalia segona	Núria Benach Rovira
Vocalia tercera	José Luis Villanova Valero
Vocalia quarta	Roser Serra Coma
Vocalia cinquena	Xavier Úbeda Cartaña
Vocalia sisena	Carme Montaner Garcia
Vocalia setena	vacant
Vocalia vuitena	vacant
Delegat IEC	Joan Vilà-Valentí

2. Assemblea General Extraordinària

L'11 de juny del 2015 tingué lloc l'Assemblea General Extraordinària de Socis i Sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), amb un únic punt de l'ordre del dia: justificació i aprovació de la modificació del Reglament intern de la Societat. La proposta de modificació fou aprovada per unanimitat dels socis i sòcies presents i serà validada pel Ple de l'Institut d'Estudis Catalans del 14 de juliol del 2016.

3. Activitats científiques

Conferències i presentacions de publicacions

15 d'octubre del 2015 | Conferència inaugural: Josefina Gómez Mendoza, catedrànica de Geografia de la Universidad Autónoma de Madrid: *Lluís Solé Sabarís, la geografia y el impulso a la investigación*. En el decurs de l'acte se li lliurà l'acreditació de sòcia honorària de la Societat.

26 de novembre del 2015 | Brais Estévez-Vilariño, doctor en Geografia: *Controversies urbanístiques, fòrums híbrids i disseny de l'espai públic: la plaça Lesseps de Barcelona*.

9 de desembre del 2015 | Presentació del llibre *La ciudad en movimiento. Crisis social y respuesta ciudadana*, d'Oriol Nel·lo, a càrrec de Joaquim Brugué, catedràtic en Ciència Política i de l'Administració a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) en comissió de serveis a la Universitat de Girona.

17 de desembre del 2015, Sala Nicolau d'Olwer | Cèsar Pasadas: *Un tastet fotogràfic per l'interior de Mongòlia*.

21 de gener del 2016, Sala Pi i Sunyer | Luis Fuentes Arce, Instituto de Estudios Urbanos y Territoriales, Pontificia Universidad Católica de Chile: *Nuevas geografías de la urbanización en Latinoamérica. Del crecimiento a la complejidad socioespacial*.

10 de febrer del 2016 | Record dels 50 anys de la publicació del primer volum de la *Geografia de Catalunya* de l'editorial Aedos (1964-1974). Població i territori a Catalunya. Un recorregut sobre els estudis de la població des del 1960. Enric Mendizàbal, professor a la Universitat Autònoma de Barcelona; Isabel Pujadas, professora a la Universitat de Barcelona; Albert Esteve, director del Centre d'Estudis Demogràfics.

3 de març del 2016, Sala Nicolau d'Olwer | Record dels 50 anys de la publicació del primer volum de la *Geografia de Catalunya* de l'editorial Aedos (1964-1974). El tractament del paisatge en la geografia catalana des dels anys 1960 fins avui. Valerià Paül Carril, professor de Geografia de la Universidad de Santiago de Compostela; Francesc Muñoz, professor de Geografia de la

Universitat Autònoma de Barcelona; Joan Nogué, professor de Geografia de la Universitat de Girona i director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

31 de març del 2016, Sala Pi i Sunyer | Xavier Ferrer, geògraf, investigador del Departament de Geografia, Universitat Autònoma de Barcelona: *Gibraltar: 300 anys de resiliència geopolítica?*

5 d'abril del 2016 | Sessió en record d'Albert Serratos - Orígens i actualitat de les propostes urbanes, territorials i metropolitanes (1976-2016) - Barcelona i Catalunya, organitzada per la Societat Catalana d'Ordenació del Territori amb la col·laboració de la SCG.

21 d'abril del 2016 a les 18:15, Sala Nicolau d'Olwer | Presentació del llibre *Calidad de vida en la ciudad de Talca, Chile*, de la Dra. Ana Maria Cabello Quiñones, doctora en Geografia de la Universidad Autònoma de Chile. Posteriorment, conferència de Daniel Zamudio, enginyer agrícola, Editorial Altura, Santiago de Xile: *Chile, un paraíso para turistas con intereses especiales*.

5 de maig del 2016 | Carolin Schurr, Dr. Branco Weiss Fellow, Universität St. Gallen (Suïssa): *Bebé hecho en México: creando familias en el laboratorio del mercado de subrogación*.

24 de maig del 2016 | Acte d'homenatge dedicat a Vicenç Biete i Farré (1921-2015) president de la Societat Catalana de Geografia (1992-2000) i vicepresident de la Societat d'Onomàstica (2001-2007), organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans, juntament amb la Societat Catalana de Geografia i la Societat d'Onomàstica. Intervencions de Francesc Nadal i Piqué per la Societat Catalana de Geografia, que glossà els aspectes més rellevants de l'aportació de l'homenatjat com a membre de la SCG, i Joan Tort i Donada, per la Societat d'Onomàstica, que oferí una visió de la seva personalitat com a toponimista i estudiós dels noms.

16 de juny del 2016, Sala Pi i Sunyer | Conferència de cloenda del curs. Macià Blázquez, professor titular del Departament de Ciències de la Terra, Universitat de les Illes Balears: *Decreixement turístic i finançament immobiliari a l'illa de Mallorca*.

Cursos i jornades

2 de desembre del 2015, 9 a 14:15 h, sala de Plens del Consell Comarcal d'Osona, Edifici del Sucre, Vic | Jornada sobre els petits municipis i l'organització territorial, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona.

23 de febrer del 2016, a les 16 h, a la Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, carrer Montalegre, 6 | Trivial geogràfic (Geoquiz), adreçat als socis i potencials socis joves.

26 de febrer, 4, 11 i 18 de març del 2016 | Curs d'introducció al QGIS, programari de SIG lliure, amb Meritxell Gisbert, de la Universitat de Barcelona. 4 sessions, a la Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, carrer Montalegre, 6.

7 de maig del 2016 (sortida de Barcelona el 6 de maig a les 18 h) | Sortida a Solsona. Curs de noves eines per a l'estudi de processos geomorfològics: drons i làser escàners, amb Damià Vericat (Universitat de Lleida), Joan Estrany i Aleix Calsamiglia (Universitat de les Illes Balears). Amb la col·laboració del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC).

Sortides d'estudi, excursions i viatges

24 d'octubre del 2015 | Valls i la Serra de Miramar. Responsables: Jordi Garcia i Josep Oliveras.

7 de novembre del 2015 | Visita guiada a l'Exposició "El mapa com a eina de govern: centenari de la creació dels serveis geogràfic i geològic de Catalunya", a l'ICGC, Barcelona. Responsable: Carme Montaner.

23 de gener del 2016 | Sortida al barri de Bellvitge de l'Hospitalet de Llobregat. Comentada per Sandra Bestraten Castells, arquitecta i professora de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya.

18 a 25 de març del 2016 | Viatge de Setmana Santa, organitzat per ARAC, amb Pere Andreu: la Pulla i la Basilicata (Pel taló de la bota italiana, entre la mar Adriàtica i la mar Jònica). A la Universitat Politècnica de Bari es realitzà una sessió científica a càrrec de membres del Departament d'Urbanisme de la Facultat d'Arquitectura.

16 d'abril del 2016 | Tremp, excursió geològica, amb Xavier Berástegui (ICGC).

11 de juny del 2016 (sortida de Barcelona el 10 de juny a les 18 h) | Alta Garrotxa, amb Jaume Feliu i Josep Vila.

Publicacions

Revista *Treballs de la SCG*:

– núm. 80: editat i distribuït l'abril del 2016.

– núm. 81: en fase de maquetació al juny del 2016.

Llibre: Franco Farinelli: *La invenció de la Terra*, traduït per Bernat Lladó, editat el juny del 2016.

Premis de la Societat

No es rebé cap treball per a la convocatòria d'aquest curs del premi Palau Vera per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat. Per tant, la 12a convocatòria (2015) es declarà deserta.

A la 21a convocatòria del Premi Lluís Casassas i Simó per a estudiants universitaris o de recent titulació s'hi presentarien sis treballs, procedents de quatre universitats. La ponència per a l'adjudicació, formada per Carme Montaner,

Jordi Ramoneda i Antoni Luna, proposà el següent veredict, que fou aprovat per la Junta de Govern:

1) Atorgar el premi al treball: *Segregació residencial de la població estrangera en un nucli turístic: el cas de la Pineda*, presentat per Marina Pujol Perdices de la Universitat Rovira i Virgili. Les raons en les quals fonamentem aquesta decisió són les següents:

- Adequació i rigor en la metodologia emprada.
- Ús molt enriquidor del tractament del treball de camp.
- Claredat expositiva.

2) Fer una menció especial al treball *Un paisatge invisible. El paisatge dels protestants a Barcelona (1850-1950)*, presentat per Sergi Pigrau i Miralles de la Universitat de Barcelona, destacant-ne la originalitat del tema i la capacitat d'anàlisi espacial d'un fenomen cultural.

3) El jurat vol fer especial esment de la qualitat dels treballs presentats per la qual cosa proposa que el Consell de Redacció de la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* valori una possible publicació de tots ells en forma de nota.

La Societat a internet i a les xarxes socials

L'*Obrador Obert* (<http://scg.iec.cat/>), del qual té cura el soci Pau Alegre, segueix acumulant informació. Les visites durant el curs 2015-2016 han estat 18.379, per 13.342 visitants. La intensitat diària de les visites varia entre una quinzena, a mitjans agost, i gairebé dues-centes, cap a finals de maig. En un 90% l'origen dels visitants és de Catalunya, un 4% dels Estats Units, i la resta d'altres països. El nombre total d'accessos a pàgines ha estat de 45.617. En relació a l'any anterior hi ha un lleuger descens de consultes i visitants.

El web *Eines i recursos per a l'Ensenyament de la Geografia* (<http://ensenyament-geografia.espais.iec.cat/>) des dels seus inicis ha tingut 10.328 visitants i les pàgines visitades han estat 117.792. Com a exemple d'un mes, el maig passat hi va haver 531 visitants i 3.598 pàgines consultades.

El 4 de novembre va tenir lloc a la Universitat de Lleida una sessió de presentació, amb un públic majoritàriament format per professors d'ensenyament secundari.

S'està treballant en la creació d'un nou web de la Societat per a continguts no acadèmics, que portarà per nom "L'àgora de la Geografia" i de la qual serà responsable Jordi Ramoneda, vocal de la Junta de Govern.

Respecte del compte de Twitter: A 26 de maig del 2016 el compte de la Societat té 1.110 seguidors. Des de l'inici i fins a l'esmentada data s'han produït 347 *twits*.

Període	nombre mitjà de persones que veuen els <i>twits</i>	nombre de persones del <i>post</i> més vist	nombre de persones del <i>post</i> amb més activitat (<i>retwits, likes</i>)
01/01/2015 - 30/11/2015	54	513	10
30/11/2015 - 28/02/2016	28	420	29
28/02/2016 - 26/05/2016	72	509	22

Pel que fa a Facebook: el 21 de gener del 2016 va canviar el format de pàgina i no ha quedat constància dels moviments anteriors. A 26 de maig del 2016 el compte de la Societat té 853 seguidors. Des del 21/01/2016 s'han produït 636 reaccions a les publicacions de la Societat. La publicació de més abast ha estat de 1.600 persones, la de més reaccions (compartida, comentaris, etc.) n'ha tingut 65 i la que més s'ha clicat n'ha implicat 326.

4. Altres activitats destacades

Durant aquest curs s'han realitzat diverses activitats orientades a la captació de nous socis i sòcies. En particular, s'han adreçat cartes personalitzades per promoure la filiació dels professors dels departaments de Geografia de les Universitats catalanes i s'ha organitzat un Trivial geogràfic (Geoquiz) adreçat a socis i potencials socis joves, que en la primera edició reuní estudiants de les universitats de Girona i Barcelona i que es projecta ampliar a la resta d'universitats.

La Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC ha atorgat un ajut de 2.000 euros per a la realització d'un treball de recerca als socis José Ruiz Jiménez, Laia Mojica Gasol i Marc Vila Recio.

La Societat proposà a la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC la possibilitat de reutilitzar els 4.200 euros del premi Lluís Solé Sabarís, que enguany quedà desert, per a una borsa d'investigació. La borsa ha estat concedida als consocis Enric Mendizàbal, Aimada Solé Figueras i Llíliana Solé Figueras.

L'IEC ha editat un díptic sobre l'Atlas català de 1735 de Cresques Abraham, per acompanyar el facsímil de l'obra donat per Montserrat Galera i exposat a la sala Puig i Cadafalch de l'Institut.

La Junta de Govern ha designat la vocal Carme Muntaner com a representant de la Societat al comitè científic del *Coloquio Internacional en Geohumanidades*, que organitza el Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra a Barcelona del 19 al 22 d'octubre del 2016.

S'ha enviat una carta a les direccions dels Departaments de Geografia de les universitats catalanes perquè enviïn a la revista resums de treballs finals de grau per publicar com a notes.

El *Comité Español de la UGI* (Unió Geogràfica Internacional), del qual forma part la SCG, impulsa la participació al Congrés de la UGI, que té lloc a Beijing (Xina) a l'estiu del 2016.

La Societat fou representada al congrés de l'Association of Geographical Societies in Europe (EUGEO), de la qual és membre de ple dret, que va tenir lloc a Budapest l'estiu del 2015.

La Societat ha participat en les activitats del Grup d'entitats promotores de la Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya.

Per la seva part, el president ha assistit a la major part de les sessions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i dels plens de l'IEC. Igualment, ha col·laborat amb el Col·legi de Geògrafs en un recurs per canviar o retirar el projecte de llei d'Arquitectura que el govern de la Generalitat va presentar al Parlament.

5. Obituari

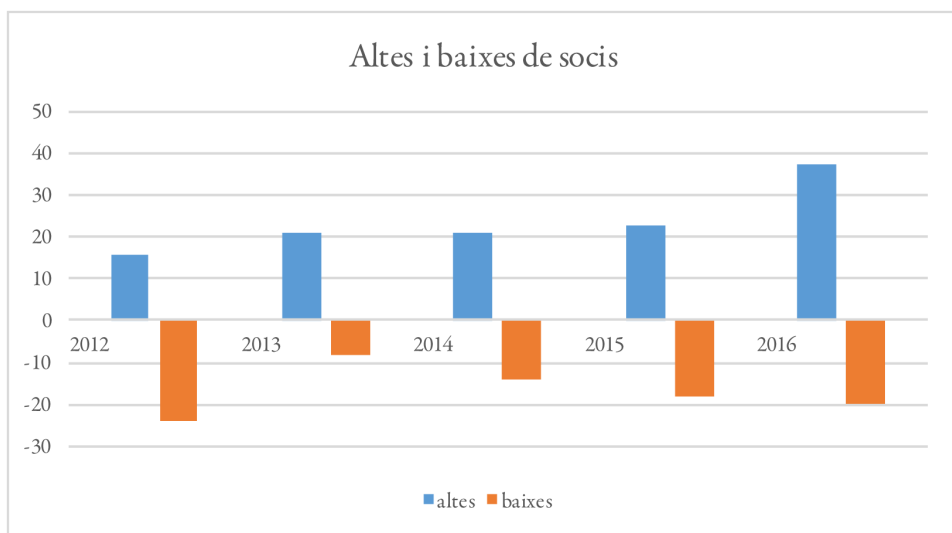
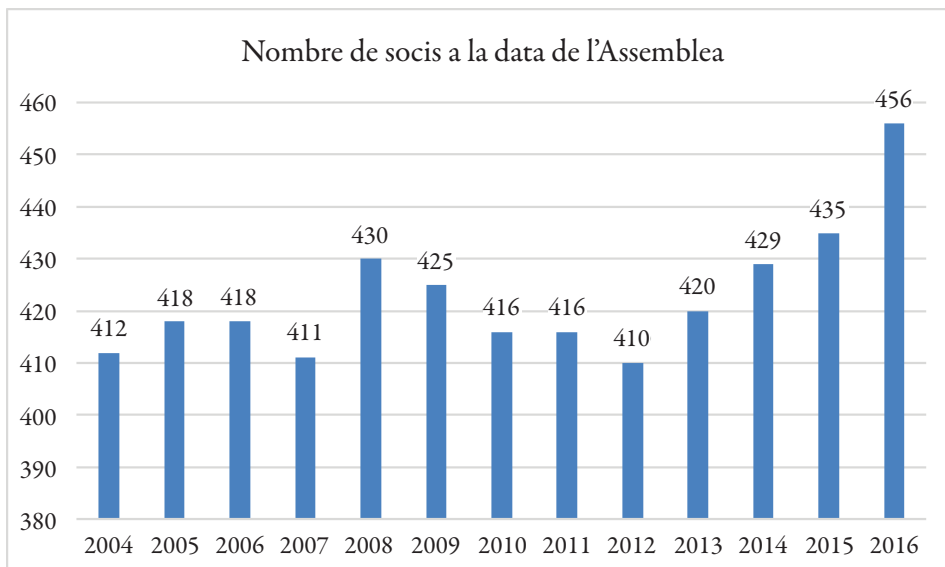
El 15 de desembre del 2015, als 94 anys, traspassà Vicenç Biete i Farré, soci honorari, que fou membre de la Junta de Govern durant més de 30 anys, entre el 1979 i el 2010, sent-ne el tresorer del 1982 al 1991 i president del 1992 al 2000.

6. Nombre de socis i sòcies

A data d'avui, el nombre de socis i sòcies de la SCG és de 456, distribuïts segons es detalla a la taula següent. Un 34% són dones i un 66% homes. El nombre de socis i sòcies honoraris representa el 2,2% del total i el d'estudiants el 8,3%. Des de l'Assemblea general del 2015, s'han registrat 37 altes i 20 baixes. Un total de 150 socis i sòcies ho són des de fa més de 25 anys, el 33% del total.

	dona	home	total
Honorari	2	8	10
Numerari	153	293	446
Estudiant	7	31	38
Total	155	301	456

L'evolució del nombre de socis és positiva des del 2012, amb més altes que baixes en cada curs, com es pot comprovar als gràfics següents.

Barcelona, 16 de juny del 2016

El secretari, **Rafael Giménez Capdevila**
Vist-i-plau, el president, **Josep Oliveras Samitier**